

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro}. 108.

19. Września 1827.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Wiadomości z Meksyku z d. 10. Lipca udzieleją teraz w zupełności namienionego wyroku, przez który wszyscy znajdujący się jeszcze Hiszpanie w Meksyku, aż do zupełnego uznania niepodległości ze strony Hiszpanii od wszelkich publicznych urzędów są wyłączeni. Wyjętymi są od tego Biskupi, Plebani, Missyjonarze, synowie Meksykanów przypadkowo w Hiszpanii zrodzeni, a teraz w Meksyku znajdujący się. Urzędnicy, którzy przez ten wyrok racą niejsza, pobierać będą jak wprzód płacę z kassy Państwa. Równie i ci duchowni Hiszpanscy, którzy urząd swój złożyli dobrowolnie.

Z Chili donoszą, że w d. 2. Maja Jenerał Freire, Prezydent tamecznej Rzeczypospolitej podał do Kongresu prośbę o uwolnienie. W d. 5. wziął Kongres ją pod rozpoznanie i takową przyjął. Wice-Prezydent Rzeczypospolitej, Jenerał Pinto, został Prezydentem mianowany, i w d. 8. wykonał przysięgę.

Brazylja.

Podług Gazet Hamburgskich, Posłowie miast wolnych Bremy i Hamburga mieli w d. 16. Czerwca posłuchanie u Césarza i byli dobrze przyjęci.

Gazety Francuzkie zawierają, co następuje: Najnowsze listy z Rio de Janeiro dochodzą do d. 5. Lipca. Izby uchwały uposażenie różnych Członków rodziny Cesarzkiej. Cesarz ma 1,000 contos de reis; Cesarzowa 100; Xiążę Następca Tronu, podczas nieletności 12, a po dojściu lat 24; Xiążę W. Pary podczas małoletności 6, a potem 12; każdy inny Xiążę lub Xiężniczka, póki są nieletniemi, 7, a później 8. (Jeden conto de reis czyni 6,250 fr.) — Rzeczypospolita Buenos-Ayreska zatwierdziła traktat z Brazylją, jednakże pod tenczas nie nadeszła była ratyfikacya do Rio de Janeiro. Frogata Isabella zabrała zch korsarzów Buenos-Ayreskich, a bryg Cebocoło szonera Guillermine. — *Diario Fluminense* z d. 26. Czerwca donosi, że Admiral Brown opuścił służbę Buenos-Ayreską, i że przy tej sposobności wielu Anglików będących dotąd w służbie tej Rzeczypospolitej, wsiadłszy na okręt o 300 działach ciężkiego wagomiaru i 24 ludziami, po-

łączyło się z eskadrą Brazyljską. Admiral Brazyljski kazał okręt ocenić, i zapłacić wartość tym, którzy nim kierowali. Baron Villabella doniósł pod d. 24. Maja Ministrowi wojny, że w d. 17. wspomnionego miesiąca zatknął chorągiew Cesarzką w w Maldonado. (G. W.)

Hiszpanija.

W Dzienniku *Mériorial Bordalais* i Gazecie Francyi czytamy, co następuje: »Od granic Hiszpańskich, z dnia 25go Sierpnia. — Wszystkie wojska rozłożone tak wewnątrz prowincyi Guipuscoa, jakoteż na brzegach, wyjąwszy 100 ludzi, których zostawiono w Santona, zebrały się w tych dniach w Toloza, a potem ruszyły do Katalonii. Milicyje Guipuscoy otrzymały także rozkaz stanąć pod broń, w taki sam sposób, jak kiedy jest ogłoszono, że ojczyzna w niebezpieczeństwie. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Dziennik *Times* z d. 3. Września oświadcza, że wiadomość przez kilka Gazet w d. 1. i 2. t. m. o ostatecznem mianowaniu P. Herries na Kanclerza Izby Skarbowej jest za wczesną. Podług tego Dziennika podał Margr. Lansdown o uwolnienie, lecz Król tego nie przyjął.

Xiążę Wellington powróciwszy w d. 31. Sierpnia do Londynu z podróży na północ Państwa, pracował pierwszy raz w swoim wydziale od czasu przyjęcia na nowo naczelnego dowództwa. (G. W.)

Francyja.

Król Jmć opuścił z St. Cloud w d. 3. Września i udał się do obozu w S. Omer. Ministrowie wojny i spraw wewnętrznych pojechali wpród do Soissons.

Xiężna Berry bawi od niejakiego czasu w Dieppe, gdzie używa kąpiel morskich, a przez swoją obecność ożywia towarzystwa. Na wiadomość, że urodził się jej brat (jest ona córką z pierwszego małżeństwa teraźniejszego Króla Neapolitańskiego) dała Xiężna wielką ucztę, na którą zjechał także do Dieppy Xiążę Orleański ze swoją rodziną.

W chwili, w której Król Departamenta północnej i Kanalu (*Pas de Calais*) swoją obecnością chce zyciść, musimy, mówi pewne pismo Paryżkie,

przytoczyć anekdotkę, ściągającą się do Stolicy dawnej prowincyi, której imię nasz Monarcha długo nosił. Gdy w Styczniu 1757 Robert Damiens zbrodniczo zamysłał o zamachu na drodze życia Ludwika XV., wiadomość o tej zbrodni pogrążyła całą Francją w smutku. Członkowie Stanów prowincyjnych pod tenczas zgromadzeni, zgodzili się na to, aby jak najspieszniej wysłać deputacyją do Króla i złożyć mu powinszowanie, że szczęśliwie uniknął grożącego mu niebezpieczeństwa i grozić go, aby za, ominął, że Damiens rodem z Artois. »Nie będę tego pamiętała, odpowiedział Król z łaskawością odznaczającą rodzinę Bourbonnów, «a jeżeliby Delfinowa powiła syna, otrzyma imię Hr. Artois, i gdy dojdzie do lat, kiedy będzie mógł mojej zasięgnąć rady, zobowiązę go, aby, gdyby kiedyś wstąpił na Tron, niezwłocznie wstawił się za mieszkańcami tej prowincyi.»

Podczas pogrzebu byłego Deputowanego Manuela zaszły niejaki rozruchy. Teraz rozpocząć się ma śledztwo o zaszłych wypadkach na pogrzebie, poruczone sędziemu instrukcyjnemu Vanin.

Gazeta Francyi mówi: »Dzienniki donęsiły o zabranii »Powieści o pogrzebie P. Manuela«, ale żaden nie przytoczył prawdziwej przyczyny tego środka. Możnaż było nie uważać onej w buntowniczej mowie jednego z mówców, którzy się obracali do ludu grób otaczającego? Jeżeli mowa ta jest godną kary, tedy powstanie w tej mierze więcej pytań. Naprzód, czyli można się ograniczyć na osobach, które zechcą podać się za autorów tego pisma, t. j. czyli systemat odpowiedzialnych wydawców może być i do pism ulotniczych jak i do Dzienników zastósowane. Sprawiedliwiec to rozstrzygnie. Po licznych reklamacyach, podanych przeciwko naruszeniu pomników przy tej sposobności uszkodzonych, w każdym razie możemy sobie życzyć, iżby administracyja starała się, by przybytek śmierci nie był teatrem walki stronnictw, czego łatwo uniknąć, gdyby jedynie rodzinie i bliskim krewnym zmarłego dozwolano znajdować się na smentarzu. Bezwątpienia pytać się będą, jak dalece grob lub karawan może być mównicą, z której wolno wzburzać lud. Istnieją prawne przepisy na same mowy wśród zbiegów i bywają pogrzeby, które na nieszczęście tak o charakter przybierają. Na wszystkie takie pytania odpowiada już wprzód nszanowanie należne Religii, umartym i publicznej spokojności. (G. W.)

Zjednoczone Niderlandy.

Podług artykułu urzędowego w Gazecie Brukselskiej, mamy wiadomość z Rzymu, że Jego Świątobliwość zawarty pod d. 18. Czerwca między obustronnymi pełnomocnikami Konfederat w

d. 17. Sierpnia ratyfikował, i że wymiana ratyfikacyj niezwłocznie ma nastąpić.

Hrabia Hayden, dowodzący eskadrami rosyjską przeznaczoną na morze śródziemne jest Niderlandczykiem z prowincyi Drenthe. (G. W.)

Rossyja.

— Z Petersburga d. 29. Sierpnia. —

Wczoraj o godz. 9 z rana JCM. W. Xięcina Helena powiła szczęśliwie córkę, której dano imię Katarzyna. Wiadomość o tym wypadku ogłoszono natychmiast mieszkańcom stolicy tutejszej wystrzałami działowemi 201 razy z szanów twierdzy. Dziś rano w kaplicy pałacu Taurydzkiego, w obecności Cesarza Jmci, Cesarzowej Matki Jmci i JCM. W. Xięcia Michała, śpiewano *Te Deum* na podziękowanie Wszechmocnemu za szczęśliwe rozwiązanie JCM. W. Xiężnej. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Jenerałowie, Dwór i Ciało dyplomatyczne znajdowali się na tej uroczystości. Wieczorem miasto było oświetlone.

Rozkazem dziennym z d. 1. Sierpnia oświadczył Cesarz Jmci na przełożenie naczelnego Wódza oddzielnego korpusu Litewskiego JCM. Cesarzewicza najwyższe zadowolenie dowódczom korpusowym, Jenerałom Adjutantom, Jenerałom jazdy, a mianowicie korpusu rezerwowego, Hr. Krasnińskiemu i oddzielnego Litewskiego, Hra. Ozirowskiemu, niemniej wszystkim innym dowódczom.

Wiadomości od wojska z Georgii.

Jenerał-Adjutant Paszkiewicz, dowiedziawszy się d. 9. Lipca (v. s.), iż za rzeką Araksem, na przeszczeni wiorst 30, po górach i w wąwozie rzeki Kizil-Czai, znajduje się do 1000 familij, pragnących przejść na naszą stronę, wysłał Jenerała Majora Barona Sakena II. z 8 rotami piechoty z pułkami: Serpuchowskim ułanów i Dońskim Leonowa kozaków, jakoteż z 6 lekkimi działami, aby ułatwić ich przesiedlenie. D. 10 Lipca Jenerał-Major Baron Saken II. powrócił przeprowadziwszy na tę stronę pomienionych blisko 1000 familij. — W przeciagu dwóch dób, przeszedł do 80 wiorst przez wielkie góry i przybire spadzistosci i znajdował się tylko o 20 wiorst od obozu Abbasa-Mirzy pod Cz rsem, lecz się ani jeden jeździec nieprzyjacelski nie pokazał.

Jenerał-Adjutant Sipiagin donosi pod d. 21. Czerwca, że dwa pokolenia Lezginskie. Kuruszcy i Makrachcy, mieszkający na samych wierzchołkach gór, położonych przeciwko Szeki, wykonali przysięgę na wierność i poddaństwo Cesarzowi.

Droga Girjnska ukończoną została d. 22. Lipca i nawet transporta wozowe mogą przechodzić. Dnia 13. Lipca stawił się przed Jenerałem-Adjutantem Paszkiewiczem, jeden ze starszyzn wio-

konskrypcyi. 88) On stara się o budowę i kupno okrętów. 89) Czuwa nad utrzymaniem i ulepszeniem majątku narodowego. 90) Stanowi prawa o wydzierżawieniu dochodów i dóbr narodowych. 91) Starać się będzie, aby w całym Państwie jednaka miara i waga były wprowadzone. 92) Stanowi płacę Gubernatora, Sekretarzy Stanu i Sędziów. 93) Oznacza prawem granice Eparchii, w sposobie najdogodniejszym tak co do zamiaru Rządu, jakoteż interesu mieszkańców. 94) Zwienia i uchyla prawa, wyjąwszy konstytucyjne. 95) Bez zezwolenia Senatu nie może Gubernator ogłaszać wojny, ni zawierać traktatu pokoju, przymierza, przyjaźni, handlu lub neutralności. Wyjątemi są ugody o zawieszenie broni na kilka dni, o czém natychmiast donieść musi Senatowi. 96) Senat odbiera wszelkie petycje, a które osądzi za słuszne, przeznacza je gdzie należy, bez zdawania sprawy. 97) Dziennikarz ma wolny wstęp na wszystkie posiedzenia Senatu, i wyłączone tylko od tajemnych. 98) Senat wydaje rozporządzenia, jakie za potrzebne osądzi, dla swego wewnętrznego porządku. 99) Senat starać się powinien, iżby wypracowano kodeks cywilny, kryminalny i wojskowy, który w szczególności mieć powinien za posadę Francuzkie ustawodawstwo. 100) Każdy z reprezentantów głosuje wedle swojego sumienia, nie potrzebując zdania i szczególnego zlecenia tych, których jest reprezentantem. 101) Na przypadek śmierci, rezygnacyi lub fizycznej niemożności Gubernatora, Senat z grona swojego mianuje Kommissyją rządową zastępczą z trzech Członków, która tymczasowie z Sekretarzami Stanu wykonywa prawa, dopóki Gubernator nie zostanie podług prawa wyborowego obrany. Na przypadek, gdyby Senat był rozwiązany, przeto Sekretarze Stanu ustanawiają tymczasowie zastępczą Radę rządową, i ta musi natychmiast zwołać Senat na posiedzenie nadzwyczajne; i Senatorowie nawet nie wezwani muszą się w tej mierze zgromadzić. W obudwóch przypadkach musi albo Senat, lub Rada, natychmiast wszystkim Eparchijom oznajmić, aby wysłały swoich pełnomocników do wyboru Gubernatora. *Dział VII. O Gubernatorze. Περὶ Κυβερνήτου.* 102) Gubernatorowi poruczona jest władza wykonawcza. 103) Gubernator jest osobą nietykalną. 104) Sekretarze Stanu odpowiedzialni są za czynności swojego urzędu. 105) On wykonywa prawa przez Sekretarzów Stanu w całym obwodzie Państwa. 106) Wszystkie rozporządzenia podpi-

soje Gubernator; podpisuje także Sekretarz Stanu, do wydziału którego należą, z przyciśnieniem pieczęci tegoż Sekretaryjatu (Ministerstwa). 107) On porusza siłę lądową i morską. 108) Czyni wnioski do Senátu, podług artykułu 75. upoważniając jednego lub więcej Sekretarzy Stanu, aby podczas narad w tej mierze znajdowali się w Senacie. Podczas dyskusyj, między innymi musi być obecny ten Sekretarz Stanu, do którego wydziału należy prawo wniesione. 109) Gubernator stara się o wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo. 110) Mianuje i zmienia Sekretarzy Stanu i wszystkie stażby i urzędy publiczne, i oznacza każdego powinności. 111) Listuje z obcemi Mocarstwami. 112) Wypowiada wojnę, zawiera pokój i układy podług artykułu 95. 113) Wysła Posłów, Konzulów, Agentów i t. d. do Państw obcych, i nawzajem takowych od nich przyjmuje. 114) Może zgromadzić Senat na posiedzenie nadzwyczajne, gdy tego wymaga potrzeba, i stosownie do potrzeby Państwa trzymać takowy dłużej nad cztery miesiące. 115) Stara się o dokładne praw wykonanie. 116) Obowiązany starać się, aby wyroki Sądów były wykonane. 117) Obowiązany uczynić wnioski o uorganizowanie gwardyi narodowej. 118) Gubernator nie ma przystępu do Senatu, oprócz przy rozpoczęciu się i końcu posiedzeń. 119) W początku każdego posiedzenia mówi o stosunkach zewnętrznych, wewnętrznym stanie kraju, szczególnież zaś o dochodach i wydatkach, o potrzebie następującego roku i o ulepszeniach, jakie być mogą w sprawach publicznych. 120) Wybór Gubernatora uregulowany zostanie szczególnem prawem, które Senat tego roku wyda. 121) Gubernator piastować będzie urząd przez lat siedm. 122) Gubernator obrany, przysięga publicznie w Senacie, że Konstytucyi Greckiej bronić i onęż utrzymać będzie, stosownie do przysięgi Gubernatora. 123) Gubernator potwierdza i ogłasza prawo podług art. 37. 124) Gubernator przez ludzkosć i mocne powody może zmniejsić karę śmierci, po naradzie ze Sekretarzami Stanu na zalecenie Sądu. 125) Gubernatorowi i Senatowi nie wolno jest wchodzić w jakiebądź układy, któreby miały za cel zniesienie politycznego bytu i niepodległości narodowej. *(Dokończenie nastąpi.)*

Sprostowanie. W Nrze. przeszłym na str. 1. w przedz. 1., wierszu 11., zamiast: „12. Sierpnia,“ czytaj: „12. Września r. z.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 38. Rozmaitości.)